

10.3.2025

KOTI- JA VAPAA-AJAN TAPATURMIEN EHKÄISYN KOORDINAATIO- RYHMÄ (2021–2025)

Aika Maanantai 10.3.2025 klo 10-13
Paikka STM Meritullinkatu 8, Innostamo + TEAMS:illä etäosallistujat
Kiekun toimintokoodi 5 500 500 100

Osallistujat

Jari Keinänen, johtaja, STM, pj klo 11.30 saakka
Marjo Malja, sosiaalineuvos, STM, pj klo 11.30 lähtien
Hanna Tiirinki, johtava tutkija, Onnettomuustutkintakeskus
Jaakko Laitinen, johtava asiantuntija, Tukes
Tarja Tenkula, erityisasiantuntija Hyvil Oy
Esa Kokki, erityisasiantuntija, Hyvil Oy
Sami Niemi, erityisasiantuntija, Suomen kuntaliitto
Heidi Hagman, hyvinvoinnin edistämisen päällikkö, Helsingin kaupunki
Outi Ronkainen, hankevastaava, SPEK
Kristiina Heinonen, toiminnanjohtaja, Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry
Ansa Holm, toiminnanjohtaja, Suomen Luustoliitto ry
Tiina Huusko, puheenjohtaja/asiantuntija, Suomen Luustoliitto ry
Saara Aakko, terveyden edistämisen suunnittelija, SPR
Mari Leppänen, tutkimus- ja kehittämisjohtaja, UKKinstituutti
Marika Vartiainen, osastopäällikkö, Ehyt ry

Sihteeri:

Ulla Korpilahti, kehittämispäällikkö THL

Kutsutut: opetusneuvos Matti Pietilä OPH, projektipäällikkö Kirsi Wiss THL, koulutussuunnittelija Tero Savolainen SUH

MUISTIO

1) Kokouksen avaus

Jari Keinänen avasi kokouksen klo 10.02.

2) Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio ja tämän kokouksen asialista.

3) Matti Pietilä Opetushallituksesta alusti MOVE! syksyn 2024 tuloksista ja perusopetussuunnitelman perusteiden sisällöistä koskien uimataidon opetusta (ks. yst. esitys)

Huomioitavaksi, että tiedolla johtaminen työkaluna MOVE! mittausten tulokset löytyvät OPH verkkosivujen perustulosten lisäksi tietyistä indikaattoreista Sotkanetistä ja laajemmin Vipunen-tietokannasta.

- 4) Kommenttipuheenvuoro Mari Leppänen UKKinstituutti** (ks. yst. esitys): poikien ja tyttöjen välillä ei suurta eroa vammojen määrässä kokonaisuutena LIITU tuloksissa vapaa-ajan ja koululiikunnassa näyttäisi pientä vähenemistä liikuntavammoissa osalla, urheiluseurassa ei vastaavaa nähtävillä, uudet LIITU-tulokset tulossa 5/2025.

Liikuntavammojen ehkäisyn suositukset käytännönläheisiä ja kohdennettu eri kohderyhmille, materiaalit löytyvät verkkosivuilta. Opettajille ja kouluille ja ammattilehtiin on välitetty tietoa. Kouluissa monisäältäisellä alkulämmittelyllä vaikutusta liikuntavammojen ehkäisyyn. Suositusten toimeenpanoa tulee kehittää, Live ehkäisyohjelma väylänä: Terve Urheilija Tampereen urheilulääkäriaseman ja UKKinstituutin yhteishanke perusrahoituksella, Terve Koululainen (pidetään yllä, mutta ei erikseen rahoitusta) ja Smart Moves 2. asteen hanke. Materiaalit vapaasti käytettävissä, koulutusta urheiluvammojen ehkäisyyn: Pohjola vakuutus ja Pihlajalinna Sporttimestarti yhteiskoulutushanke

Meillä on tutkimustieto ja näyttöä siitä, että vammat eivät vähene käytännössä. Pitäisi kartoittaa, miten hyvin valmentajat ja myös opettajat ja käyttävät ehkäisevän työn materiaaleja, mikä haittaa ja mikä edistää, tehdä asiasta esim. kysely/selvitys. Ohjelmien toimeenpanoa ja niiden tukea tulisi kehittää sellaisiksi, että ne tulevat paremmin käyttöön.

- 5) Kommenttipuheenvuoro Kirsi Wiss THL TEAviisari** (ks. yst. esitys liitteenä): noin 86 % oppilaitoksista oli informoinut koteja, 50 % kouluterveydenhoitaja ja opettaja sopinut yhteistyöstä, noin kolmasosasta oli sovittu tulosten pohjalta tehtävistä toimista mittausten jälkeen.

Nostoja tuloksista: HVA sopinut kuntien kanssa yhteistyöstä MOVE! tulosten yhteistyöstä 2024 (5 hva). Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmässä tuloksia oli käsitelty (5hva) ja opiskelu-huoltoyhteistyöryhmässä harvoin. Terveystarkastuksissa voidaan vanhempien luvalla MOVE! tuloksia käsitellä henkilökohtaisella tasolla

Sotkanetissä on indikaattorit:

- Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakykyinfo ind. 5477
- Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakykyinfo ind. 5478

- 6) Kommenttipuheenvuoro Tero Savolainen SUH**, (ks. yst. esitys): Yksikään ei huku -strategiatavoite, uimataidon edistäminen, vesi- ja jääturvallisuus, olosuhteiden kehittäminen. Huomioitava että uimataidolle 11 % suuremmat vaatimukset uimahalliolosuhteita avovesiolosuhteisiin verrattaessa. Suosituksia tulossa koulutuksen järjestäjille tuntimääristä, painotus esi- ja alkuopetukseen, pelastusliivien ja välineiden käytön vahvistaminen osana arkea.

- 7) Nostoja keskustelusta:**

Sami Niemi: Onko nähtävillä haasteita tiedon välittymisestä kuntien ja hva välillä, yksittäisen oppilaan ja perheen välillä ja yhdyspintatyössä, tieto tuloksista ei leviä kaikille henkilöille välttämättä vaan jää vain tiettyjen käyttöön. Uimahalliin kuljettaminen ja valvontakysymys, eri taustoista tulevien perheiden tilanteet

→**Vastaus Matti Pietilä:** Lasten liikkumaton elämäntapa, aikuisten yhteinen vastuu, kun toimeen tartutaan, niin saadaan etenemään. Työnyrkki, joka vastaa MOVE! n tiedonkeruusta. Mittauksia on voitu tehdä esim. loppukeväästä, jos laajojen tarkastusten lääkärikäynti on jo kesällä. Olennaista on liikunnanopettajana ja kouluth keskustelevat keskenään ja sopivat miten tuloksia hyödynnetään oppilaiden hyvinvoinnin edistämässä ja tuntien sisällöissä. Kehittämistyötä ja ohjeistusta tarvitaan siitä, että tieto leviäisi tuloksista laajemmalle.

Ansa Holm: HYTE indikaattoreissa hyödynnettäväksi? Luuston vahvistumisen kannalta MOVE! tulokset huolestuttavia, lapsilla ns. arjen tilanteissa syntyviä touhumuutoksia, ei saada nk. luustopankkia kerättyä aikuisuudessa. Normaalisti noin. 40 ikävuodesta lähtien luustokatoa alkaa tapahtuvia.

Tiina Huusko: Luuston tulee vahvistua lapsuudessa ja nuoruudessa, ei pelkästään liikunta, vaan ravitsemus, tupakointi, syömishäiriöt, jotka vaikuttavat

→**Vastaus Mari Leppänen:** UKK-instituutin liikuntavammojen ehkäisyn suosituksissa mainitaan yhtenä osana riittävästä ja monipuolisesta ravitsemuksesta huolehtiminen. Lisäksi teemoja käsitellään myös verkkosivustoilla terveurheilija.fi, tervekoululainen.fi ja smartmoves.fi. Etenkin Terve urheilija -ohjelman sivustolla on runsas tietopaketti ravitsemuksesta, syömishäiriöistä sekä myös luuston terveydestä. [Luuston terveys - Terveurheilija](#)

Heidi Hagman: Maahanmuuttajataustaiset lapset, onko eroteltavissa uimataidon osalta tuloksista.

→**Vastaus Tero Savolainen:** ei ole eroteltavissa tuloksista, kenttäselvityksestä ja kokemuksesta tiedetään, että monikulttuurisesta taustasta tulevilla on heikompi uimataito, taloudelliset mahdollisuudet päästä uimaan heikommat. Kunnat, joissa ei ole uimahallia, ovat heikommassa asemassa

Esa Kokki Hyvil: Pelastuslaitosten ihmisen vesipelastustehtävät ovat vähentyneet kolme vuotta peräkkäin. Viime vuonna tehtäviä oli mittaushistorian vähiten (340). Vuonna 2004 alkaneessa seurannassa eniten tehtäviä oli vuonna 2014 yhteensä 488 kpl.

8) Koordinaatioryhmässä mukana olevien organisaatioiden muut ajankohtaiset (kirjattu osin myös kommenttikenttään tulleiden tietojen perusteella)

SM (Esa Kokin välittämä tieto) *Harvaturvaraportti* on julkaistu: Eskelinen ym. (toim) 2025. [Harvaan asuttujen alueiden turvallisuus 2025 : Tilanneraportti turvallisuudesta harvaan asutuilla alueilla - Valto](#) Sisäministeriön julkaisuja 2025:3.

Traficom: Hiihtolomalla viestintää koskien Laskettelu-, ratsastus, - retkiluistelupalvelujen ja pulkamäkien turvallisuuteen liittyen. Tomi Lounema aloitti Tukesin pääjohtajana 1.2.2025

- Kuluttajapalveluiden turvallisuutta koskeva lainsäädäntö on uudistumassa vuoden 2025 aikana. Vinkkejä leikkialueiden turvallisuuteen talvella [Tukesin verkkosivuilta täältä](#)

Suomen Luustoliitto: Vaalien merkeissä vaikuttamistyötä. [Luustoliitto korostaa kaatumisten ja murtumien ehkäisyn tärkeyttä](#)

Hyvinvointialueiden kanssa yhteistyötä: kaatumisten ehkäisy (ammattilaisten ja vertaisohjaajien koulutus), osteoporoosin palvelupolut (polkujen kehittämistyö ja materiaalit), osteoporoosin omahoito: kurssitoiminta (yhteistyössä sote/hyte-ammattilaisten kanssa)

Tavoitteellista työtä tehdään. Luustoliiton [uudessa strategiassa](#) keskeisenä kaatumisten ja murtumien ehkäisy. Kiinnostus kaatumisten ehkäisyyn suurta. [Kaatumisten ehkäisyn esite](#) Luustoliiton tilatuin.

THL: Uuden toimeenpanosuunnitelman valmisteluun liittyvät työkokoukset kaikki on nyt pidetty ja pienempien työryhmien kokouksia on pidetty ja tulossa kevään aikana. Toimeenpanokautta 2021–2025 kuvaava ja uuden kauden 2026–2030 sisällöt ja toimet kuvaava STM raportti työstetään vuoden loppuun mennessä. (ks. päivitetty esitys liitteenä). THL esittää STM toimijoille harkittavaksi, että tuleva dokumentti julkaistaan 13.2. 2026 kansallisena Tapaturmapäivänä. Alustavasti ehdotus sai kokouksessa jo kannatusta. Koordinaatioryhmälle lähetetään tieto päätöksestä kokousmuistion jakelun yhteydessä.

SPEK: Käsisammuttimien värit ovat vapautuneet, toivotaan että vaikuttaisi niiden hankintaan myönteisesti. Kansalainen varautuminen herättää kiinnostusta, nuorten varautumissivut, Nou Hätä -kampanja 8lk käynnistyy ensi viikolla.

- 72 h materiaalit: [72 tuntia on varautumissuositus kotitalouksille.](#)
- Nuorten varautumissivut [Nuorten varautumissivusto - SPEK](#)

Suomen Kuntaliitto: Keskeisenä kuntavaalit ja etenkin niiden jälkeinen koulutus, liikunnallinen elämäntapa tulossa yhdeksi painopisteeksi yhdessä OKM:n ja Hyvilin kanssa. Yksi keskeinen nosto on yhdyspinta-asia ja siihen liittyen viime viikolla on julkaistu oheinen hyten yhdyspintamäärittelyjulkaisu:

Niemi S. (toim). Kuntaliitto 2025. [Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyö kuntien ja hyvinvointialueiden välillä | Kuntaliitto.fi](#)

Kuntien hyvinvointiseminaari tulossa 20.5.2025, painopisteenä viestintä ja markkinointi (sopii myös tähän teemaan). Ilmoittautuminen aukeaa piakkoin.

Hyvil Oy, pela: Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto julkaissut [Taloyhtiön paloturvallisuusopas | Pelastuslaitokset](#) ja siihen liittyvän itsearviointilomakkeen [Taloyhtiön paloturvallisuuden itsearviointilomake | Pelastuslaitokset](#)

Helsingin kaupunki, hyvinvoinnin edistäminen: varautumissuunnitelmia päivitetään parhaillaan, hyte-neuvottelut ikäryhmittäin on saatu käytyä läpi, tulossa koordinaatioryhmälle jakeluun, työryhmät lähisuhdeväkivallan ja ehkäisevän päihdetyön osalta kokoontuneet, tehty kysely asioihin liittyen asukkaille (tulokset yhteenvedosta tulevat koordinaatioryhmälle), tulevan suunnittelua meillä.

- Helsingin kaupunki on uudistanut hyte-johtamisen rakenteitaan vuoden 2025 alusta alkaen. Asiasta voi lukea lisää tästä dokumentista: <https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2024-015403?paatos=10aa0202-a900-4d79-8484-be9ad3c5e953>
- Helsingissä ajankohtaista on myös hyvinvointikertomuksen eli hyte-barometrin laadinta ja julkaisu, sekä uuden kaupunkistrategian ja hyvinvointisuunnitelman laatiminen.

SUH: Järjestetty kahden viikon *Jääturvallisuus-kiertue* pääosin Itä-Suomessa eri uimahalleissa yhteistyössä LähiTapiolan kanssa. Tapahtumissa halukkaat pääsivät kokeilemaan lasikuituiselle jäälautalle kiipeämistä eri varusteissa (mm. pilkkihaalareissa, lämpösaappaissa, suksilla ja moottorikelkkä-kypärä päässä). Osallistujia oli noin 350 henkilöä ja yli 60 % osallistujista oli +55-vuotiaita, iäkkäimmät yli 80-vuotiaita.

Kerätyn palautteen perusteella osallistuneiden turvallisuusasenteet paranivat merkittävästi. Kerätyt palautteet hyödynnetään graduaineistona. Tapahtumista tuotettu videomateriaali on kerännyt jopa 2–3 miljoonaa näyttökertaa. Yksi esimerkki tapahtumasta: [Lähitapiola tiedote](#)

SUH:n kuntavaalitavoitteissa keskitytään lasten ja nuorten uimataidon parantamiseen sekä uinnin ja vesiliikunnan olosuhteiden edistämiseen. [Nettisivuilta](#) SUH löytyy tarkemmat sisällöt ja materiaalia mm. edustajille.

Ehyt ry: Huolta järjestörahoituksesta. Yhteiskunnallinen vaikuttamisen oheneminen. Päihdepäivät tulossa toukokuussa ja [Näkymättömät lapset.fi](#) kampanjalla näkyvyyttä perheiden tilanteeseen.

- *Ehyt tiedote:* [Pohjoismaiset alkoholimonopolit tulee säilyttää](#)
- [Päihdepäivät ohjelma](#)

9) Muut mahdolliset asiat

Muita käsiteltäviä asioita ei ollut.

10) Seuraavat kokousajat

Kokouskutsut seuraaviin kokouksiin on lähetetty (ma 9.6.klo 10–13/hybridi, ma 15.9. klo 10-13/hybridi)

11) Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.

